

На основу члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр.88/2017 - даље: Закон) и члана 72 став 1. тачка 1) Статута ШОСО „Видовдан“ Бор (даље: Школа) у Бору, дана 05. априла 2018.године, Школски одбор донео је

ПРАВИЛНИК О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика.

Обавезе ученика

Члан 2.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике;
- 7) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Васпитни рад са учеником

Члан 3.

Према ученику који не поштује односно повређује правила понашања установе, или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно према ученику који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа ће, уз учешће родитеља односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима у оквиру одељенске заједнице, одељенског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је неопходно сарађиваће и са установама социјалне и здравствене заштите, у циљу промене понашања ученика.

Лакше повреде обавеза ученика и васпитне мере

Члан 4.

Ученик одговара за лакше повреде обавеза утврђене статутом Школе.

Лакше повреде обавеза ученика су:

- 1) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године;
- 2) ометање рада у одељењу;
- 3) недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленима у Школи;
- 4) изазивање нереди у просторијама Школе и школском дворишту;
- 5) непоштовање одлука надлежних органа Школе;
- 6) необавештавање родитеља, односно другог законског заступника ученика о резултатима учења и владања и непреношење порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника;
- 7) оштећење школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и прибора запослених у Школи;
- 8) оштећење или уништење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у Школи;
- 9) неоправдано закашњавање на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
- 10) нарушавање естетског изгледа Школе и школског дворишта;
- 11) и други облици лакше повреде обавеза.

Члан 5.

За лакшу повреду обавезе ученика могу се изрећи васпитне мере:

- 1) опомена;
- 2) укор одељенског старешине;
- 3) укор одељенског већа, на основу изјашњавања наставника који изводе наставу у одељењу ученика, у складу са општим актом школе.

Васпитне мере изричу се ученику без вођења дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе. Опомени и укор одељенског старешине изриче одељенски старешина.

Услов за изрицање васпитне мере је претходно предузимање активности појачаног васпитног рада са учеником, из члана 3. овог правилника.

Теже повреде обавеза ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 6.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавезе ученик одговара ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичких средстава или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у Школу или другу организацију оружја пиротехничког средства или другог предмета који може да угрози или повреди друго лице;

- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврху преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере ради корекције понашања ученика.

За повреду из става 2. тач. 8) и 9) овог члана је обавезна поступност у изрицању мера.

Члан 7.

За тежу повреду обавезе ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера:

- 1) укор директора;
- 2) укор наставничког већа.
- 3) искључење ученика из школе, односно школе са домом.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку у коме је утврђена одговорност ученика.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се ученику у школској години у којој је учињена повреда обавезе.

Упоредо са изрицањем ових мера ученику школа одређује и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у просторијама или ван просторија школе, под надзором наставника, односно стручног срадника. Друштвено користан и хуманитарни рад се одређује ученику зависно од тежине повреде обавезе, психофизичке и здравствене способности ученика, узраста и других параметара, и о томе одмах обавештава родитељ/други законски заступник ученика.

Када повреду обавезе, односно повреду забране учини малолетан ученик, Школа одмах, или најкасније наредног дана од учињене повреде обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Повреде забране ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 8.

У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторно поступање, којим се на посредан или непосредан, отворен или прикривен начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а која се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовинском стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Члан 9.

У установи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у установи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Под физичким насиљем сматра се физичко кажњавање ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем сматра се злоупотреба информационо-комуникационих технологија, која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику и одраслом, ученика и одраслог према запосленом, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом, запосленог према родитељу односно другом законском заступнику, ученика и одраслог према другом ученику или одраслом, којим се вређа углед, част Или достојанство.

У установи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора установе у те сврхе.

Члан 10.

Ученик одговара за повреду забране, ако је забрана у време када је повреда учињена била прописана Законом.

За учињену повреду забране (чл. 110-112. Закона) ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера укор директора или укор наставничког већа; искључење ученика из школе, односно школе са домом.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 11.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110-112. Закона школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Васпитно-дисциплински поступак покреће директор закључком, у року од 30 дана од дана учињене теже повреде обавеза ученика или учињене повреде забране и поступак се окончава решењем, о чему се одмах, а најкасније наредног дана обавештава родитељ, односно други законски заступник ученика.

У току васпитно-дисциплинског поступка ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника ученика, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писмену изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика не одазове позиву а уредно је позван, директор одмах, а најкасније наредног дана поставља психолога/педагога школе да заступа интересе ученика у поступку и о томе одмах обавештава центар за социјални рад.

Васпитно-дисциплински поступак за тежу повреду обавезе ученика покреће се најкасније у року од осам дана од дана сазнања, а за повреду забране поступак се покреће одмах, а најкасније у року од два дана од дана сазнања.

Поступак се окончава доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања поступка, чему претходи утврђивање свих чињеница од значаја за одлучивање.

Ако се у току васпитно-дисциплинског поступка ученик испише из школе, у исписницу се уноси напомена о покренутом васпитно-дисциплинском поступку против ученика.

Члан 12.

О учињеној повреди обавезе (тежој повреди обавезе или повреди забране) школа одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника *малолетног* ученика и укључује га у поступак.

Ученик се саслушава уз присуство родитеља, односно другог законског заступника и даје писану изјаву. Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, морају се узети у обзир све чињенице релевантне за одлучивање.

Члан 13.

Приликом изрицање било које од Законом прописаних мера, према ученику који је учинио тежу повреду обавезе или повреду забране из чл. 110-112. Закона, морају се претходно предузети активности појачаног васпитног рада, прописане Законом. Када такве активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, поступак против ученика ће се обуставити, изузев ако је повредом забране озбиљно угрожен идентитет другог лица.

Оцењивање владања ученика

Члан 14.

Ученику се владање оцењује у току полугодишта описно, односно описном оценом, а на крају првог и другог полугодишта бројчаном оценом.

Описна оцена из владања

Члан 15.

Описно оцењивање владања изражава се у току полугодишта описом учениковог односа према школским обавезама и сопственим правима и обавезама, другим ученицима, запосленима у школи, другим организацијама у којима остварује образовно-васпитно рад, школској имовини, имовини других и заштити и очувању животне средине, и то кроз пет нивоа:

Опис односа према обавезама:

1. у потпуности извршава обавезе у школи;
2. углавном извршава обавезе у школи;
3. делимично извршава обавезе у школи;
4. углавном не извршава обавезе;
5. не извршава обавезе у школи.

Опис понашања према другим ученицима, запосленима и имовини:

1. представља пример другима својим односом према ученицима, запосленима и имовини;
2. има најчешће коректан однос према ученицима, запосленима и имовини;
3. понекад се непримерено односи према ученицима, запосленима и имовини;
4. често има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини;
5. најчешће има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини.

Описна оцена садржи предлог мера и активности које школа планира и предузима ради промене понашања ученика, као и начин укључивања одговарајућих установа, организација и појединаца и динамику праћења понашања ученика.

Описна оцена из владања евидентира се у току првог и другог полугодишта, у педагошкој документацији наставника, односно одељенског старешине.

Закључна оцена из владања

Члан 16.

На крају првог и другог полугодишта, само редован ученик се оцењује из владања и то бројчаном оценом: примерно (5), врло добро (4), добро (3), довољно (2) и незадовољавајуће (1), која утиче на општи успех ученика.

Закључна оцена из владања утврђује се на основу:

- сагледавања личности и понашања ученика у целини;
- процењивањем његовог понашања и извршавања обавеза прописаних законом, а нарочито на основу односа према: школским обавезама, другим ученицима, запосленима школе и других организација у којима се остварују поједини облици образовно-васпитни рад, школској имовини, имовини других лица или организација у којима се остварује настава или поједини облици образовно-васпитног рада и заштити и очувању животне средине;
- ефекта изречених васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

Оцена из владања се поправља на предлог одељенског старешине, најкасније на крају полугодишта, када ученик:

- показује позитивне промене у свом понашању;
- прихвата одговорност за своје поступке;
- коригује своје понашање након указивања на непримерено понашање, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере и кроз појачани васпитни рад.

На крају првог и другог полугодишта, владање ученика оцењује се оценом:

- примерно (5): ако редовно похађа наставу и друге облике рада у које је укључен, поштује договорена, односно прописана правила понашања и мере безбедности, негује атмосферу другарства и конструктивног решавања конфликта у одељењу; своје ставове брани аргументовано водећи рачуна о осећањима других и усвојеним правилима понашања, поштује школску имовину и имовину других, има активан однос према очувању и заштити животне средине;
- врло добро (4): ако се понаша на начин описан на првом нивоу у складу са *Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање* (даље: Протокол); ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;
- добро (3): ако се понаша на начин описан на другом нивоу у складу са Протоколом; ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;
- довољно (2): ако понови понашање на начин описан на другом нивоу у складу са Протоколом; ако након изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;
- незадовољавајуће (1): ако се понаша на начин описан на трећем нивоу у складу са Протоколом; ако након изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере и предузетих активности појачаног васпитног рада, који је у интензитету примерен потребама ученика, није дошло до позитивне промене у понашању ученика.

Смањење оцене из владања

Члан 17.

Оцена из владања може се смањити ученику коме је изречена васпитно-дисциплинска мера, а могуће је смањити оцену из владања и због понашања за које је ученику изречена васпитна мера.

За учињену лакшу повреду обавезе када се ученику изриче васпитна мера укора одељенског већа може се смањити оцена из владања на основу одлуке одељенског већа, при чему се цене све околности везане за повреду обавезе, као што су тежина повреде обавезе, последице повреде, околности под којима је повреда учињена, степен одговорности ученика, раније понашање и понашање ученика после учињене повреде, узраст и друге околности од утицаја.

За изречену васпитно-дисциплинску меру укора директора и укора наставничког већа, надлежни орган може смањити оцену из владања ученику, ценећи у сваком конкретном случају степен одговорности ученика и друге релевантне околности наведене у ставу 2. овог члана.

Владање ученика у току полугодишта може се оценити само описно, тако да и смањена оцена из владања због изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере мора да буде описна.

Неоправдано изостајање ученика са наставе до 25 часова у току школске године представља лакшу повреду обавезе, за коју се ученику изриче васпитна мера, а може се и смањити оцена из владања у зависности од релевантних околности које се цене у сваком конкретном случају.

Неоправдано изостајање ученика са наставе више од 25 часова представља тежу повреду обавезе, за коју се ученику смањује оцена из владања и изриче васпитно-дисциплинска мера, уз поштовање принципа поступности у изрицању мера.

Оцену из владања утврђује орган који је изрекао васпитно-дисциплинску меру, ценећи релевантне околности у сваком појединачном случају.

Оцена из владања ученику се може смањити и због других тежих повреда обавеза и за повреде забране прописане Законом.

Закључну оцену из владања утврђује одељенско веће на предлог одељенског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката.

Оцена из владања поправља се на предлог одељенског старешине најкасније на крају полугодишта када ученик покаже позитивне промене у свом понашању на основу појачаног васпитног рада са учеником, прихвата одговорност за своје поступке.

Члан 18.

Ученику који неоправдано изостаје са наставе смањује се оцена из владања на крају првог и другог полугодишта уколико појачани васпитни рад није довео до позитивне промене у понашању ученика.

Опомена одељенског старешине:

- изриче се за лакшу повреду обавеза ученика
- оцена из владања: **примерно (5)**
- опомену изриче одељенски старешина на часу одељенске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Укор одељенског старешине:

- изриче се за лакше повреде обавеза ученика или неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 5 – 8 часова у току школске године
- оцена из владања смањује се на: **врло добро (4)**
- васпитну меру укор одељенског старешине изриче одељенски старешина на часу одељенске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Укор одељенског већа:

- изриче се за лакше повреде обавезе ученика или неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 9 – 16 часова у току школске године
- оцена из владања смањује се на: **добро (3)**
- укор одељенског већа изриче одељенско веће већином гласова свих чланова одељенског већа на предлог одељенског старешине или било ког члана одељенског већа. Гласање је јавно.

- васпитна мера укор одељенског већа уписује се у ђачку књижицу.

Укор директора:

- изриче се за учињену тежу повреду обавезе ученика након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене теже повреде обавезе ученика или неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 17 – 25 часова у току школске године
- оцена из владања смањује се на: **довољно (2)**
- директор школе решењем изриче меру – укор.

Укор Наставничког већа:

- изриче се за учињену тежу повреду обавезе ученика, након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене теже повреде обавезе ученика или неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада 26 и више часова, у току школске године
- оцена из владања смањује се на: **незадовољавајуће (1)**
- наставничко веће доноси већином гласова присутних чланова одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере Укор наставничког већа, под условом да у моменту гласања седници присуствује више од половине чланова Наставничког већа
- директор школе решењем изриче меру – укор наставничког већа.

Правна заштита ученика

Члан 19.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика, на изречену васпитно-дисциплинску меру за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране може уложити жалбу школском одбору у року од осам дана од дана достављања решења којим се утврђује одговорност ученика и изриче мера.

О жалби школски одбор одлучује у року од 15 дана од дана достављања жалбе. Жалба одлаже извршење решења.

Евиденција о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама

Члан 20.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама евиденцију води одељенски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

Материјална одговорност ученика

Члан 21.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор и чији је члан и одељенски старешина.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника ученика материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може изјавити жалбу школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Завршне одредбе

Члан 22.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе. .

Члан 23.

Даном ступања на снагу Правилника о васпитно-дисциплинској одговорности ученика средње школе престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској одговорности ученика средње школе дел.број:646. од 22.08.2016.године.

Председник Школског одбора

_____
Динић Биљана

Правилник је заведен под деловодним бројем _____, од 05.04.2018. године, објављен је на огласној табли Школе дана 05.04.2018. године, а ступио је на снагу дана _____, 2018. године.

Секретар Школе

_____
Ђирић Снежана